

TÖÖOHUTUSJUHEND AS EESTI RAUDTEE RAUDTEEMAAL TÖÖTAMISEL

1. Eesmärk

Käesolev tööohutusjuhend kehtestab üldised alused AS Eesti Raudtee raudteemaal (edaspidi raudteemaa) tööde tegemise õigust omavate ettevõtjate töötajatele ohutute töötingimuste tagamiseks. Tööde tegemisel (nt: pöörme lumest puhastamisel, töötamisel raudtee elektrifitseeritud liinidel jms) tuleb täiendavalt juhendada tööde tegemiseks koostatud detailsematest tööohutusjuhenditest ja eeskirjadest.

2. Üldnõuded ja kohustused

- 2.1. Raudteemaal töid teostavad ettevõtjad on kohustatud tagama oma ohutusjuhtimise (tööohutusjuhtimise) süsteemi kaudu käesoleva tööohutusjuhendi kasutusele võtmise ehk juhendi tutvustamise, rakendamise ja järjepideva teadmiste kontrolli. Raudteemaal töötavad ettevõtjad vastutavad oma töötajate raudteemaal töötamise nõuete täitmise eest täies ulatuses.
- 2.2. Töötaja võib teha raudteemaal ainult seda tööd, mille ohutuid töövõtteid ta (läbi tõendatud instrueerimise ja teadmiste kontrolli) tunneb ning mis on talle ülesandeks tehtud.
- 2.3. Märgetes ohutusnõuete rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu töötajatele, peab töötaja viivitamatult tarvitusele võtma abinõud ohutuse tagamiseks ning teatama juhtunust vahetule juhile.
- 2.4. Tööülesannete täitmisel peab töötaja kasutama ettenähtud tööriietust, tööjalatseid ja isikukaitsevahendeid (sh kiiver, kaitsejalatsid, kindad, kaitseprillid). Töörietus peab olema kinni nõõbitud (seotud, kinniste tõmblukkudega jms), peakate ei tohi segada nägemist ega kuulmist.
- 2.5. Kõik rööbasteel või selle läheduses raudteemaal viibivad töötajad peavad kandma aastaringselt kaitsejalatseid (turvajalatsid) ja olema riietatud helkurriietesse või kandma ohutusvesti.
- 2.6. Kaitsekiivri kandmine raudteemaal on kohustuslik, kus tööprotsessist tulenevalt on peavigastuse oht, nt töö kõrgel paiknevatel töökohtadel, töö redelitel ja tellingutel, töö tõsteseadmete (sh kraana, tõstuk, kopp, ekskavaator jms) tööpiirkonnas.
- 2.7. Alkoholi-, narkootilises või toksilises joores või psühhotropse aine mõju all on raudteemaal viibimine ja töötamine keelatud. Samuti on keelatud tööd teha väsimusseisundis, mis takistab liiklusolude täpset tajumist.
- 2.8. Pärast tööülesannete lõpetamist tuleb töökoht korrastada ja koguda kokku kõik kasutatud seadmed, tööriistad, abivahendid, materjalid ning jäätmed nende utiliseerimiseks.

3. Ohutusnõuded raudteemaal viibimisel ja töötamisel

- 3.1. Jaama territooriumil töökohale minnes ja tagasi liikudes peab töötaja liikuma mööda jaamade skeemidel näidatud (avalikustatud koduleheküljel) liikumisteid. Piki rööbasteed minekul tuleb käia teepeenral või teedevahe keskel. Kui teedevahel käimisel liigub raudteeveerem mõlemal rööbasteel, peab töötaja peatuma ja vajadusel kükitama, oodates ära raudteeveeremi möödumise või seismajäämise ühel teedest ja alles siis jätkama edasiliikumist.
- 3.2. Jaamavahel töökohale minnes ja sealt tulles võib käia ainult muldkeha teepeenral või rööbasteed kõrval, välja arvatud juhul, kui tööülesanded näevad ette teisiti. Kui rööbasteed kõrval või teepeenral käia ei saa (lumehangede tõttu vm põhjusel) võib liikuda mööda rööbasteed. Sellisel juhul tuleb liikuda ühe- või kahekaupa üksteise järel, mitte lubada kellelgi maha jääda või liikuda korratu salgana. Kaheteelisel liinil tuleb minna vastu pärisuunalisel teel liikuvale rongile, arvestades võimalusega, et ka vastusuunalisel teel liiguvad rongid.
- 3.3. Liikuda tuleb kiirustamata, jälgides maas olevaid seadmeid ja esemeid (piirdetulbad, rennid, turvanguseadmed, elektripostid jms), vältimaks komistamist ja kukkumist.
- 3.4. Rööbasteel viibides tuleb jälgida rööbasteedel liikuvat raudteeveeremit, viimase jõudmisel 400 meetri kaugusele, peab rööbasteelt lahkuma ja hoiduma vähemalt 2,5 m kaugusele äärmisest rööpast. Kui rööbastesid on rohkem, siis tuleb eemalduda äärmise rööbasteed äärmisest rööpast 2,5 meetri kaugusele. Jälgida tuleb, et raudteeveeremil ei oleks gabariidist väljaulatuvaid esemeid.
- 3.5. Teemasinate lähenemisel tuleb astuda teelt kõrvale äärmisest rööpast järgmisele kaugusele:
 - teepaigalduse (välja arvatud seda teenindaval brigaadil), lumekoristusmasina, rööpalihvimisrongi ja teiste rasket tüüpi masinate puhul – 5 m kaugusele;
 - teehöövli puhul – 10 m kaugusele;
 - killustikupuhastusmasinate, kaheteeliste lumesahkade puhul – 5 m kaugusele väljaheitmise vastaspoolele;
 - lume, jää või jäätmete väljaheitmise vastaspoolele; üheteeliste lumesahkade puhul – 25 m kaugusele.
- 3.6. Väljumisel rööbastele raudteeveeremi, hoone vm varjust peab eelnevalt veenduma, et seda rööbasteed mööda ei liigu ohtlikus läheduses raudteeveeremit.
- 3.7. Rööbasteid peab ületama risti, täisnurga all, mis tagab hea nähtavuse mõlemale poole, ületamisel tuleb eelnevalt veenduda ohutuses. Keelatud on astuda rööpapea peale, sulg- ja raamrööpa vahele, riströöpa- või raudteeülesõidu-, -ülekäigukoha renni.
- 3.8. Seisva raudteeveeremi eest või tagant võib rööbasteed ületada mitte lähemalt kui 5 m.
- 3.9. Lahtihaagitud vagunite vahelt võib rööbasteed ületada juhul, kui nende vahekaugus on vähemalt 10 m.

- 3.10. Töötajad, kes on otseselt seotud vagunite või rongi manööverdamisega, ehk manöövrjuhid (rongikoostajad, kaubarongisaatjad, jne), võivad tööülesandeid täites rööbasteed ületada seisva raudteeveeremi eest või tagant, kuid mitte lähemalt kui 3 m ja seisvate vagunite vahelt rööbasteed ületada juhul, kui nende vahekaugus on vähemalt 5 m.
- 3.11. Seisva raudteeveeremiga hõivatud rööbasteed võib ületada mööda vaguni ülekäigurõdu, kontrollides eelnevalt rõdu astmete, käsipuude ja põranda korrasolekut. Raudteeveeremile astutakse näoga raudteeveeremi suunas ja raudteeveeremilt tullakse maha näoga raudteeveeremi suunas, hoides kinni käsipuudest. Enne maha astumist tuleb veenduda, et kõrvalteel ei liigu ohtlikus läheduses raudteeveerem ning teedevahel ei ole esemeid, mille otsa võib komistada. Eriti ettevaatlik peab olema külmal ajal, kui raudteeveerem ja maapind on kaetud jääga.
- 3.12. Rööbasteel töötamisel ei või katta kõrvu tihedalt kinni. Töötamisel trimmeri, võsalõikuri või muu mürakaitsevahendeid nõudva seadmega peab vähemalt üks töötaja jälgima liiklusseisukorda ja õigeaegselt hoiatama ohust kaetud kõrvadega töötajat.

4. Töötajatel on keelatud

- 4.1. Ületada rööbasteed raudteeveeremi alt ja üle automaatsidurite ning pöörmete piirkonnas.
- 4.2. Joosta üle rööbaste.
- 4.3. Põhjuseta kõndida rööbaste vahel piki rööbasteed või tööülesannete mittetäitmisel viibida raudtee gabariidis.
- 4.4. Liikuda teede vahel ja teepeenral avatud vihmavarju vms esemega.
- 4.5. Hüpata või ronida raudteeveeremilt raudteeveeremile, samuti liikuvale raudteeveeremile ja liikuvalt raudteeveeremilt maha, sõltumata selle liikumiskiirusest.
- 4.6. Istuda vaguni ülekäigurõdudel, haakeseadmel ja astmelaudadel ning kasutada jaama territooriumil liikumiseks veovahendeid või vaguneid.
- 4.7. Viibida kraanaga või muu tõstevahendiga tõstetava laadungi (lasti) trajektooriga ja tõstetava lasti all.
- 4.8. Omavoliliselt avada raudteeveeremi luuke, uksi, kaasi ja korke vms.
- 4.9. Kanda raudteetaristul liikumisel kõrge kontsaga jalatseid.
- 4.10. Jaama territooriumil kasutada lahtist tuld, süüdata lõket, suitsetada. Suitsetada võib ainult selleks ettenähtud kohtades.

5. Ohutusnõuded kontakt- ja/või jaotusvõrguga varustatud raudteel

- 5.1. Tööde tegemist kontakt- ja jaotusvõrgus reguleerivad Eesti Raudtee normdokumendid (Elektripaigaldiste käidu ohutusjuhend; Elektri tööohutusjuhend; Kontaktvõrgu elektrimontööri ohutusjuhend jms)

- 5.2. Elektrifitseeritud teedel on enne nimetatud teede kohal või kõrval paiknevate kontaktvõrgu, õhuliini ja nendega ühendatud seadmete juhtmete väljalülitamist ja maandamist keelatud:
- puutuda elektrijuhtmeid ja muid ilmselt pinge all olevaid esemeid;
 - minna pinge all olevale kontaktvõrgu või õhuliini osadele lähemale kui 2 m;
 - puudutada elektriveeremi elektriseadmestikku kas vahetult või mis tahes esemega;
 - ronida vagunite või konteinerite katusele, viibida või teha mis tahes tööd raudteeveeremi katusel (katuse ja seadmestiku ülevaatamine nende peal viibimisel jmt).
- 5.3. Kuni Eesti Raudtee poolt tööde teostamiseks/korraldamiseks volitatud (elektriala) isikult loa saamiseni tuleb lugeda kontaktvõrk ja/või õhuliin pinge all olevaks.
- 5.4. Avastades raudtee kontaktvõrgu juhtmete või elektriliinide kahjustusi või juhtmetel rippuvaid kõrvalisi esemeid, peab sellest kohe teatama raudtee juhtimiskeskusesse (telefon 615 8711 või 199). Kontaktvõrgu avariibrigaadi saabumiseni tuleb ohtlik koht piirata ja võtta tarvitusele abinõud, mis välistaksid inimeste sattumise katkenud juhtme kohale lähemale kui 10 m. Olles maas lebavale kontaktvõrgu või õhuliini juhtmele lähemal kui 10 m, tuleb sellest „sammupinge“ tekkimiseks ja ohtliku vigastuse saamiseks eemalduda ainult lühikeste sammudega (max 10 cm).

6. Tegutsemine õnnetusjuhtumi korral

- 6.1. Kõik raudteemaal tööülesandeid täitvad töötajad peavad olukordadest, mis toimuvad rööbasteel või selle vahetus läheduses, mis võivad otseselt häirida raudteeliiklust ning millega võib tekkida või tekkis oht inimese elule, keskkonnareostus või kahju varale, teatama kohe raudtee juhtimiskeskusesse (telefon 6158711 või 199).
- 6.2. Õnnetusjuhtumi korral tuleb katkestada töö, võimalusel anda kannatanule esmaabi ja kutsuda kiirabi (telefon 112) või toimetada kannatanu meditsiiniastutusse. Kuni juhtumi juurdlust läbiviivate töötajate sündmuskohale jõudmiseni tuleb õnnetuskohal säilitada juhtumi toimumise hetke olukord, kui see ei põhjusta lisaohu.
- 6.3. Elektritrauma korral tuleb katkestada vool ja eemaldada kannatanu vooluringist, anda kannatanule esmaabi ning kutsuda kiirabi. Kui voolu pole võimalik kohe katkestada, tuleb kannatanu vabastada vooluringist isoleerivat eset (kuiv riie, nõör, puitese) kasutades, seadmata ennast ohtu.
- 6.4. Tulekahju korral tuleb juhtunust kohe teatada Häirekeskusele (telefonil 112) ja raudtee juhtimiskeskusesse (telefon 6158711 või 199). Kuni päästjate kohale jõudmiseni tuleb tagada inimeste ohutus ja asuda tulekahju kustutamisele esmaste kustutusvahenditega.

7. Seonduvad dokumendid

- 7.1. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus
- 7.2. Töötajate tervisekontrolli kord
- 7.3. Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord
- 7.4. Isikukaitsevahendite valimise ja kasutamise kord
- 7.5. Ohumärguannete kasutamise nõuded töökohas
- 7.6. Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
- 7.7. Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses
- 7.8. Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
- 7.9. Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
- 7.10. Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded vibratsioonist mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna vibratsiooni piirnormid ja vibratsiooni mõõtmise kord
- 7.11. Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded mürast mõjutatud töökeskkonnale, töökeskkonna müra piirnormid ja müra mõõtmise kord
- 7.12. Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded
- 7.13. Töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikme ja esmaabiandja koolituse ja täienduskoolituse kord täienduskoolitusasutuses
- 7.14. Raudteeseadus
- 7.15. Raudtee tehnokasutuseeskiri ja selle lisad
- 7.16. AS Eesti Raudtee raudteevõrgustiku teadaanne
- 7.17. AS Eesti Raudtee tegevuseeskiri ja selle lisas loetletud dokumendid
- 7.18. AS Eesti Raudtee jaamade tehnokorraldusaktid
- 7.19. AS Eesti Raudtee raudteetaristul ja raudteemaal tööde tegemiseks õiguste andmine

8. Kehtetuks muutuvad dokumendid

- 8.1. Tööohutusjuhend AS EVR Infra raudteemaal töötamisel, kinnitatud AS EVR Infra juhatuse liikme-infrastruktuuridirektori 30.01.2009 käskkirjaga nr 1-3.1/2-I.